

Fra projekt til drift
– fra drift til projekt

Hvem er vi og hvorfor står vi her?

Kenn Elnegaard Dam

Syddansk Sundhedsinnovation.
Bygningskonstruktør, tidligere
projektleder i projektafdeling.
Primær fokus på udførelse.

Kristine Nielsen

Syddansk Sundhedsinnovation.
Arkitekt. Faciliteret mange
brugerprocesser – primært fokus på
arbejdsgange og patienter

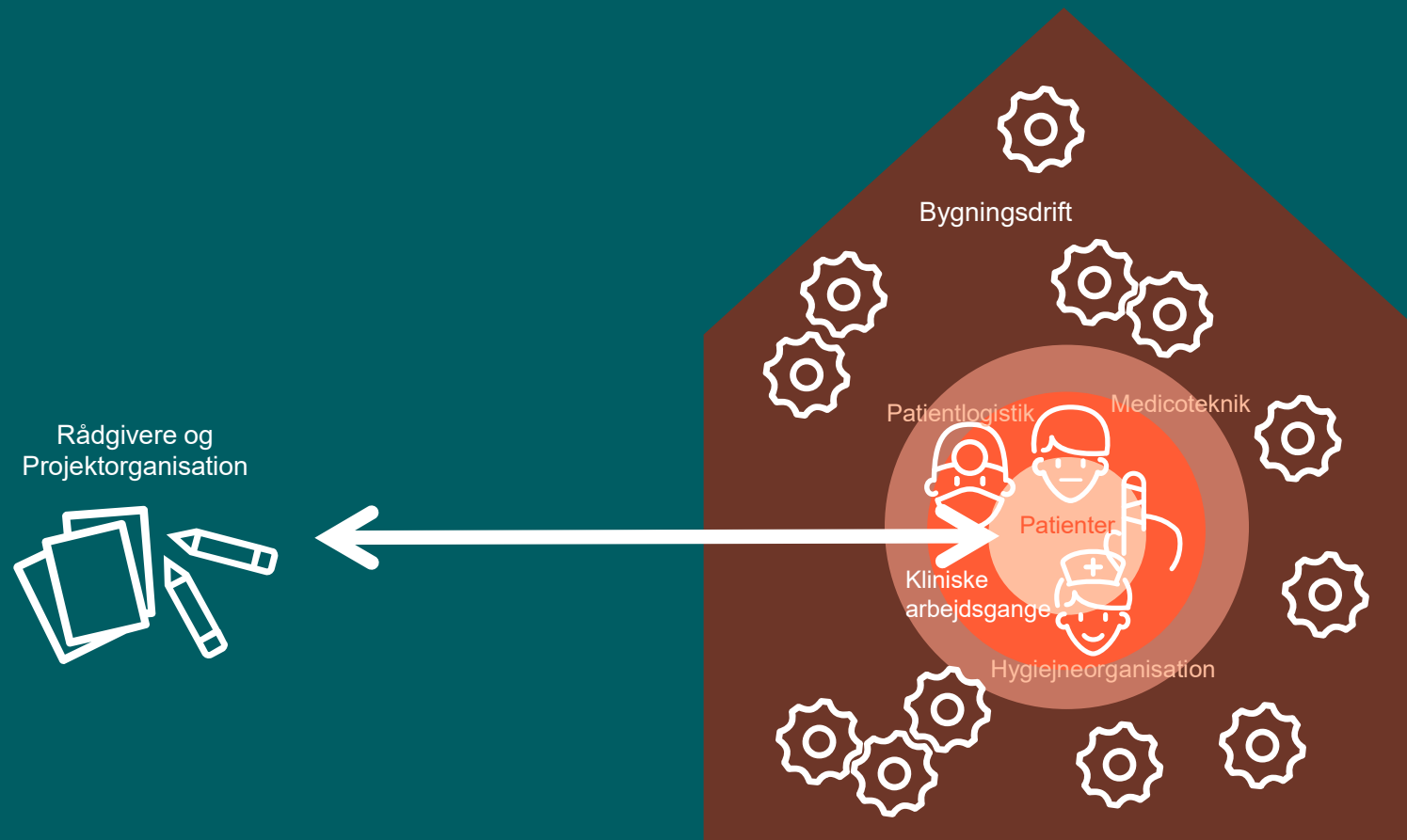
Helle Lohmann Rasmussen

Direktør i Dansk Facilities Management, PhD.,
Arkitekt, Master i Ledelse af Byggeri

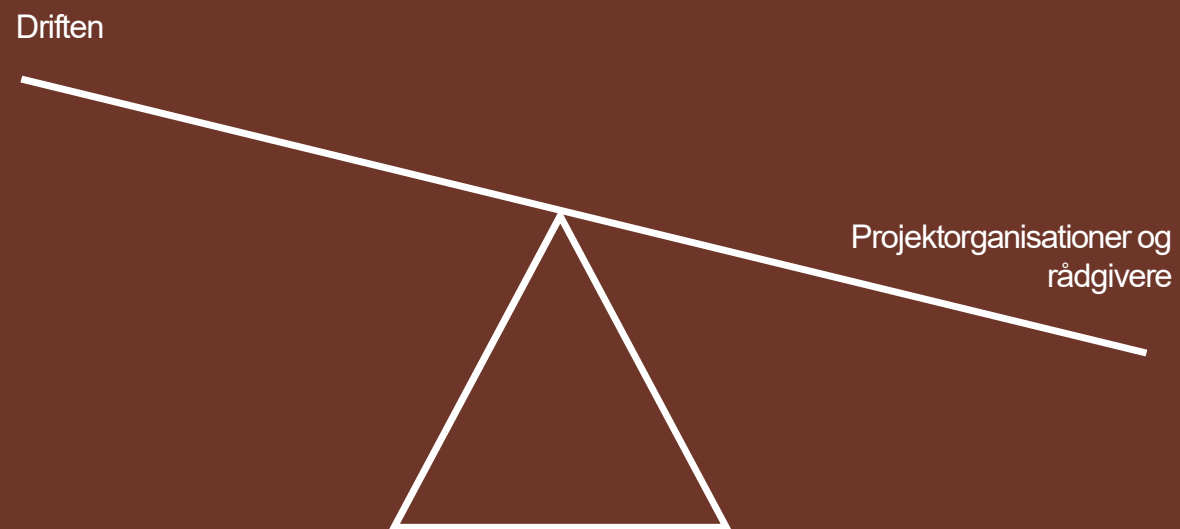
Hvad vil vi gerne, at I
tager med herfra?

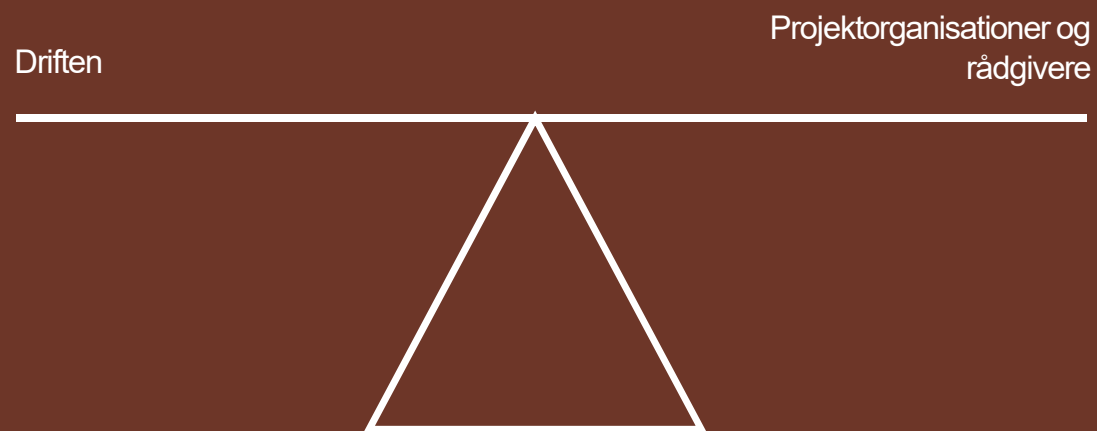
Hvad vil driften nu bede om!
Er driften overhovedet til at flytte med rent
udviklingsmæssigt! De vil jo kun, hvad de selv vil!

Samarbejde i byggeprojekter i dag

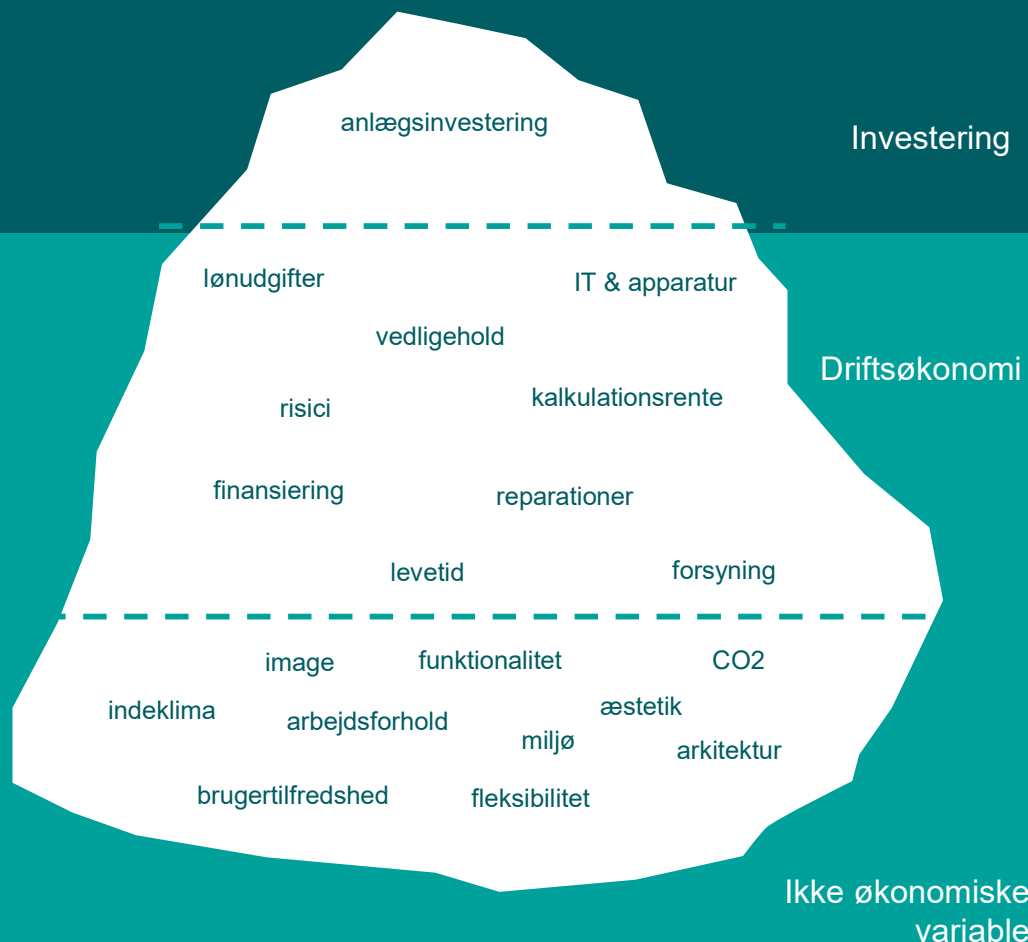

Hvad kunne vi godt tænke os?

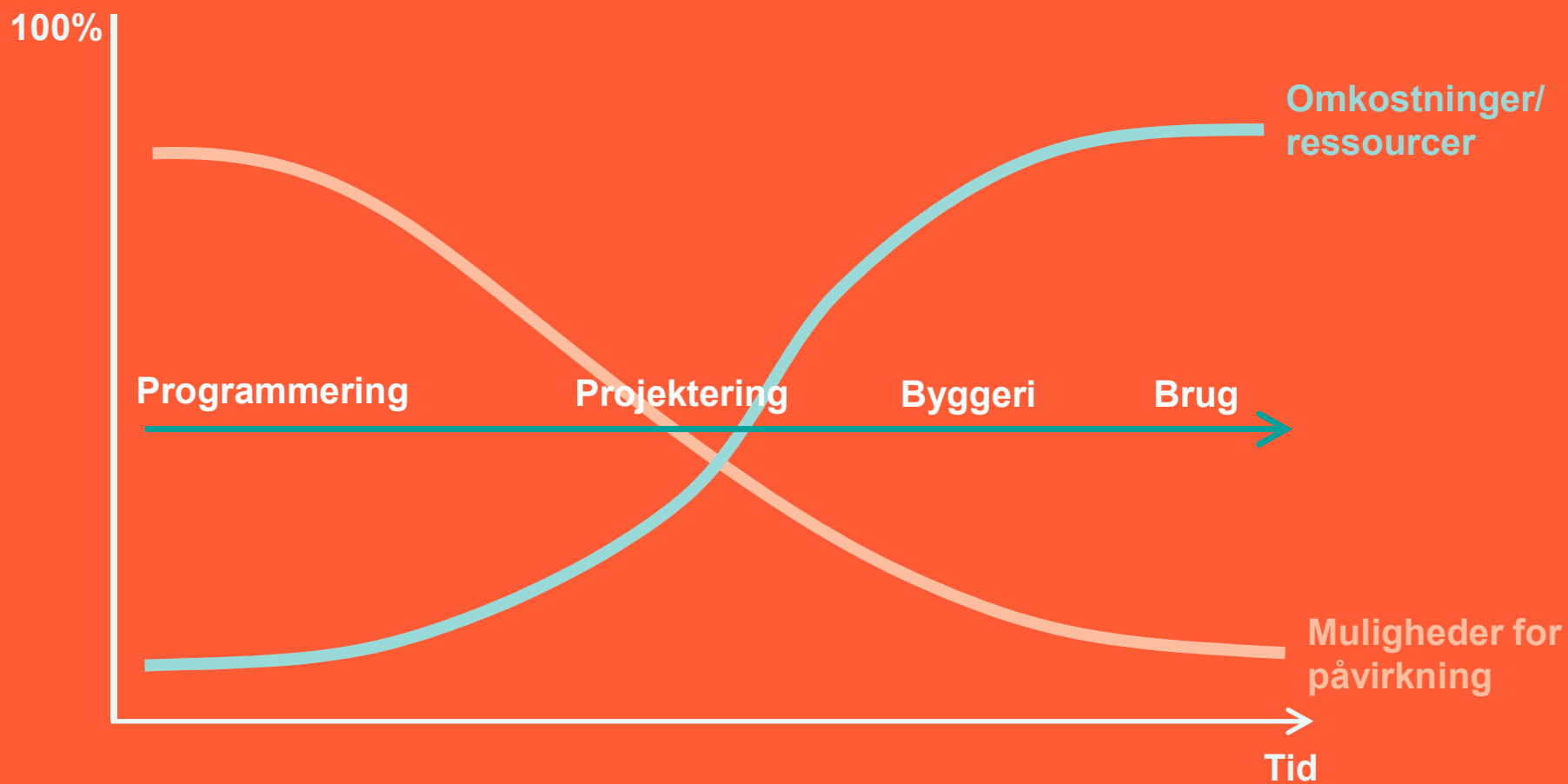
Hvorfor?

- Større totaløkonomisk perspektiv
- Bæredygtige driftsløsninger, som er tilpasset eksisterende drift
- Økonomisk gevinst
- Nytænkning og udvikling af virksomhedens FM
- Driftsvenlige byggerier patineres smukkere
- Driftsvenlige byggerier øger arbejdsglæde og livskvalitet for FM-personalet

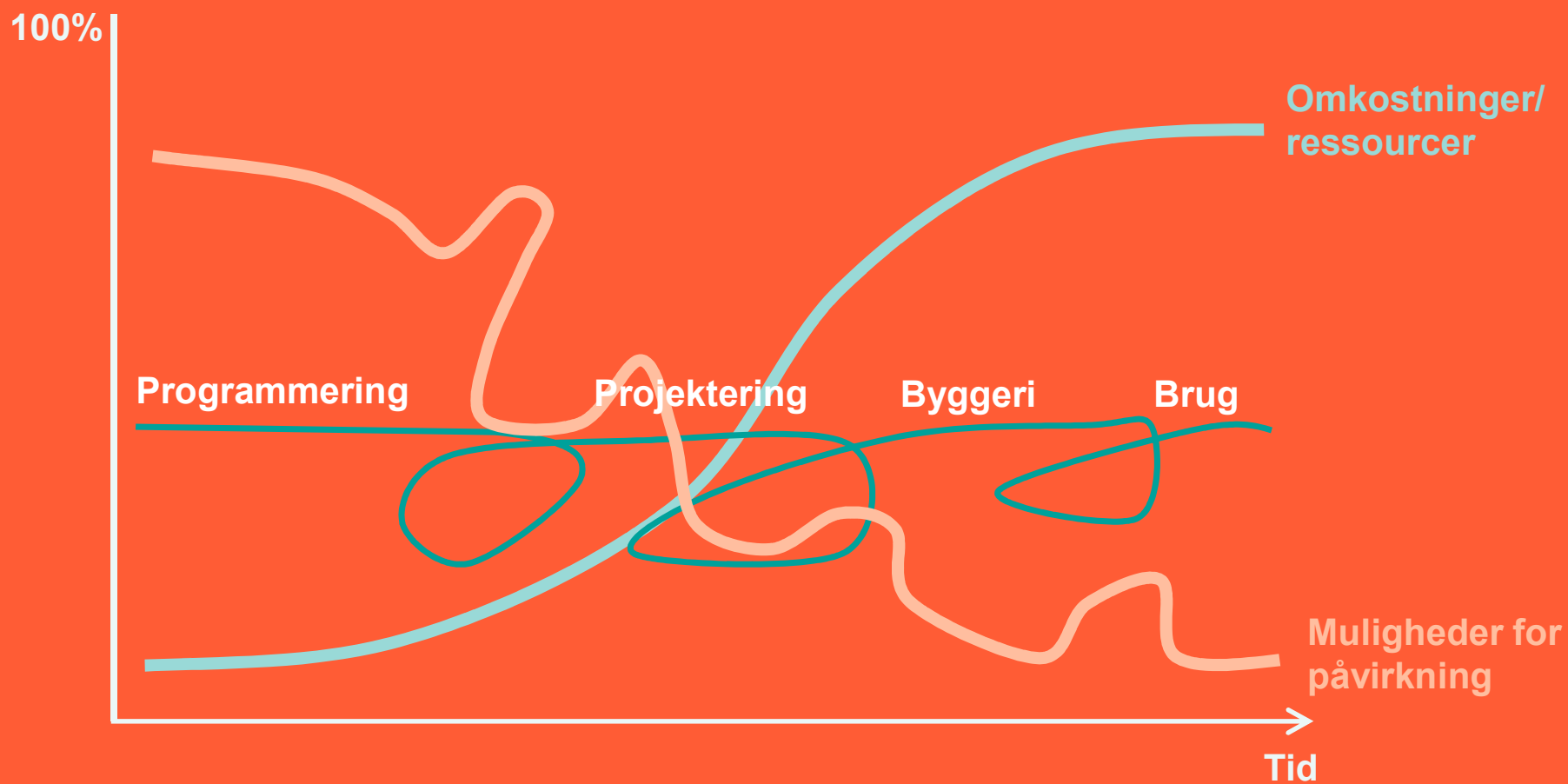

Byggeproces

Brugerinddragelse i byggeprojekter

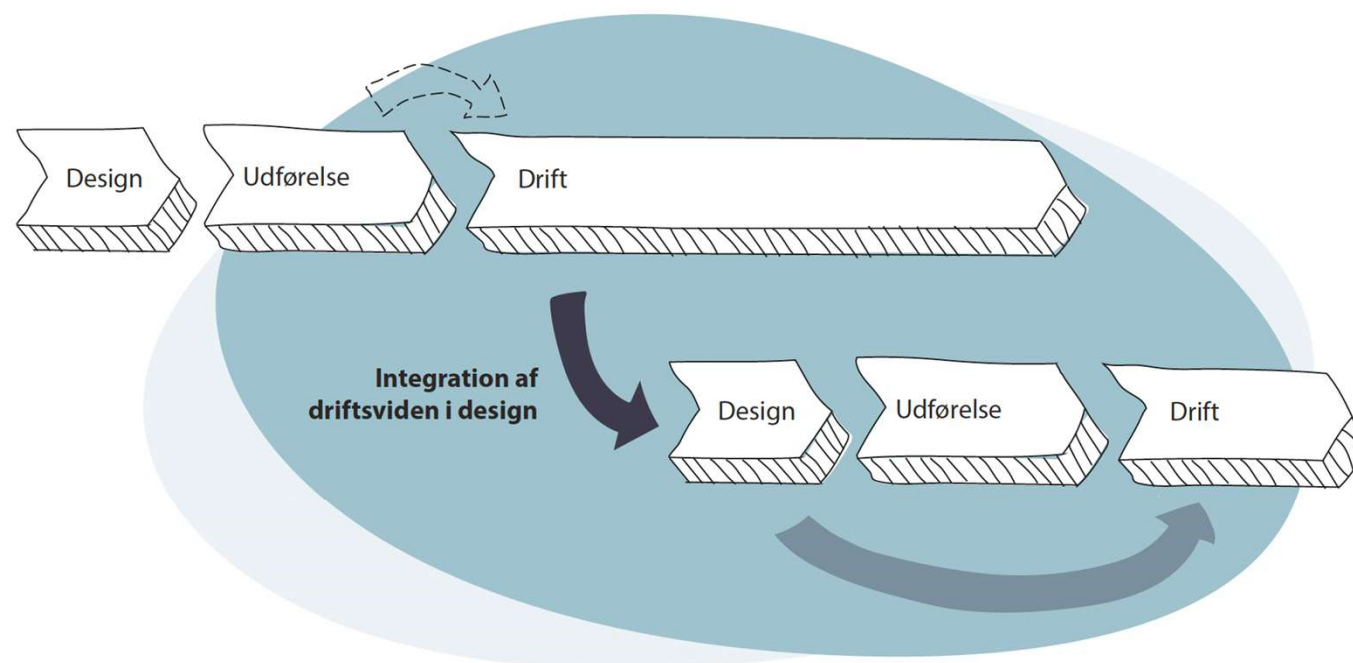
Integration af driftsviden i design af nye bygninger

Helle Lohmann Rasmussen // 22.09.2023

Dansk Facilities Management

drift-design-drift

*“Driftsfolk kræver og kræver
– de ville bede om haner i
GULD, hvis de fik lov!”*

“Projektfolk lytter ikke til driftsfolk, de gør alligevel som det passer dem”

Implementering af drift i byggeri

Projektrelaterede barrierer

- Midlertidig og projektbaseret
- Innovative byggerier giver flere vidensudfordringer end standardbyggeriet
- Bygherren anses alene som hovedansvarlig

Strukturelle barrierer

- Fokus på ramme beløb
- Fokus på anlægsprisen
- Fokus på omkostninger i byggeprocessen
- Kortsigtet tankegang
- Aktører i byggeriet har forskellige fokusområder

Lovgivningsmæssige barrierer

- Konkurrencereglerne begrænser rekruttering af projektdeltagere
- Manglende lovgivning på områder

Implementering af drift i byggeri

Kompetencerelaterede barrierer

- Manglende viden og kommunikative evner hos driftspersonalet
- FM og drift anses ikke som en strategisk disciplin
- Manglende ekspertise hos rådgivere
- Slutbrugerens manglende indsigt
- Manglende kompetence hos bygherre
- Manglende kendskab til litteratur om drift hos parterne i byggeprocessen

Sociologiske barrierer

- Magt/Magtkampe mellem aktørerne
- Bygherrens holdning til drift
- Drift har lav status
- Driftspersonalet ønsker ikke at deltage
- Afbrudte relationer blandt andet pga. konkurrenceudbud

[Link til rapport](#)

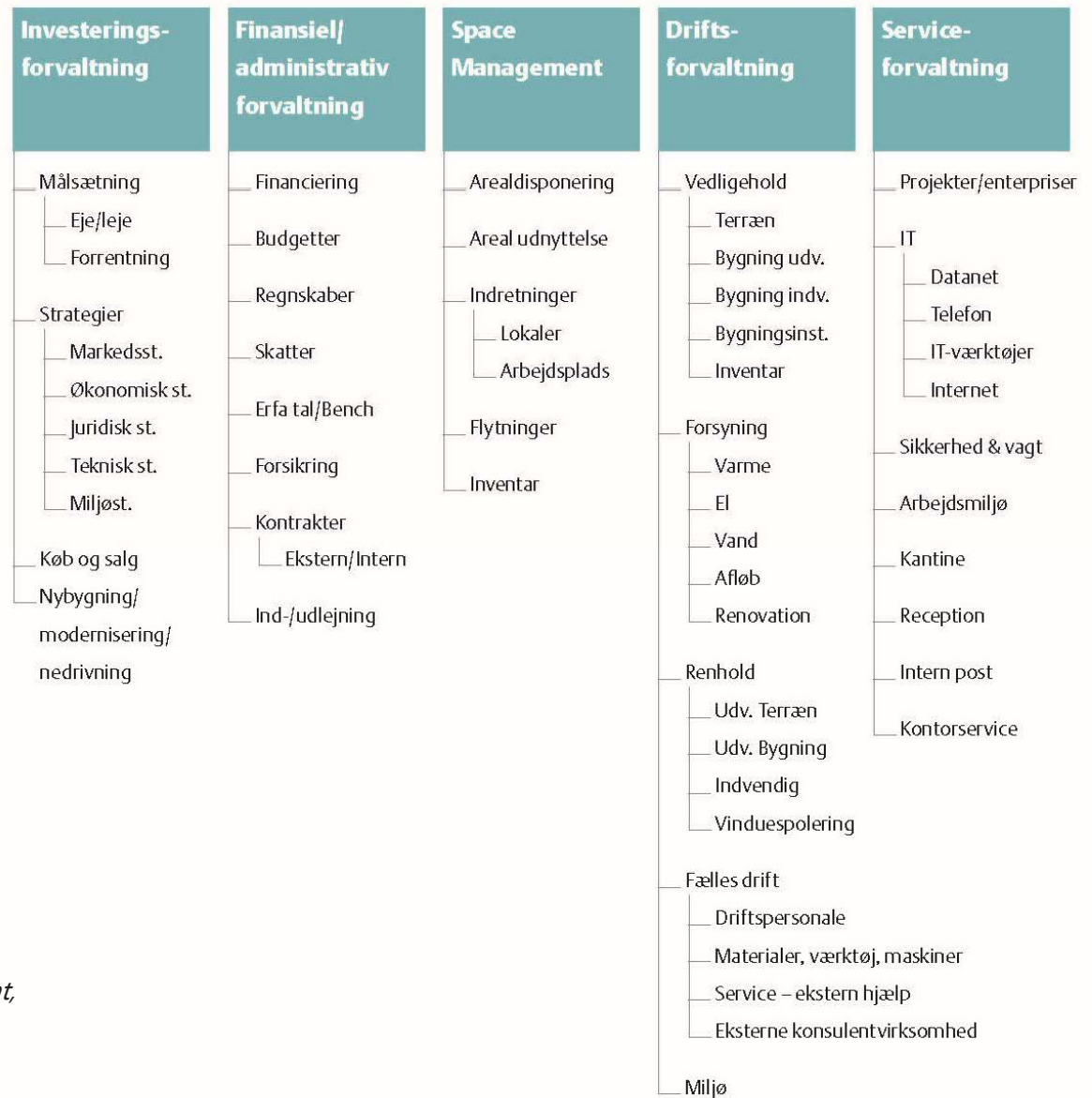
The performance gap

“The performance gap is a term commonly used to denote the disparity that is found between the **energy use predicted...** in the design stage of buildings and the **energy use of those buildings in operation.**” / [Wikipedia](#)

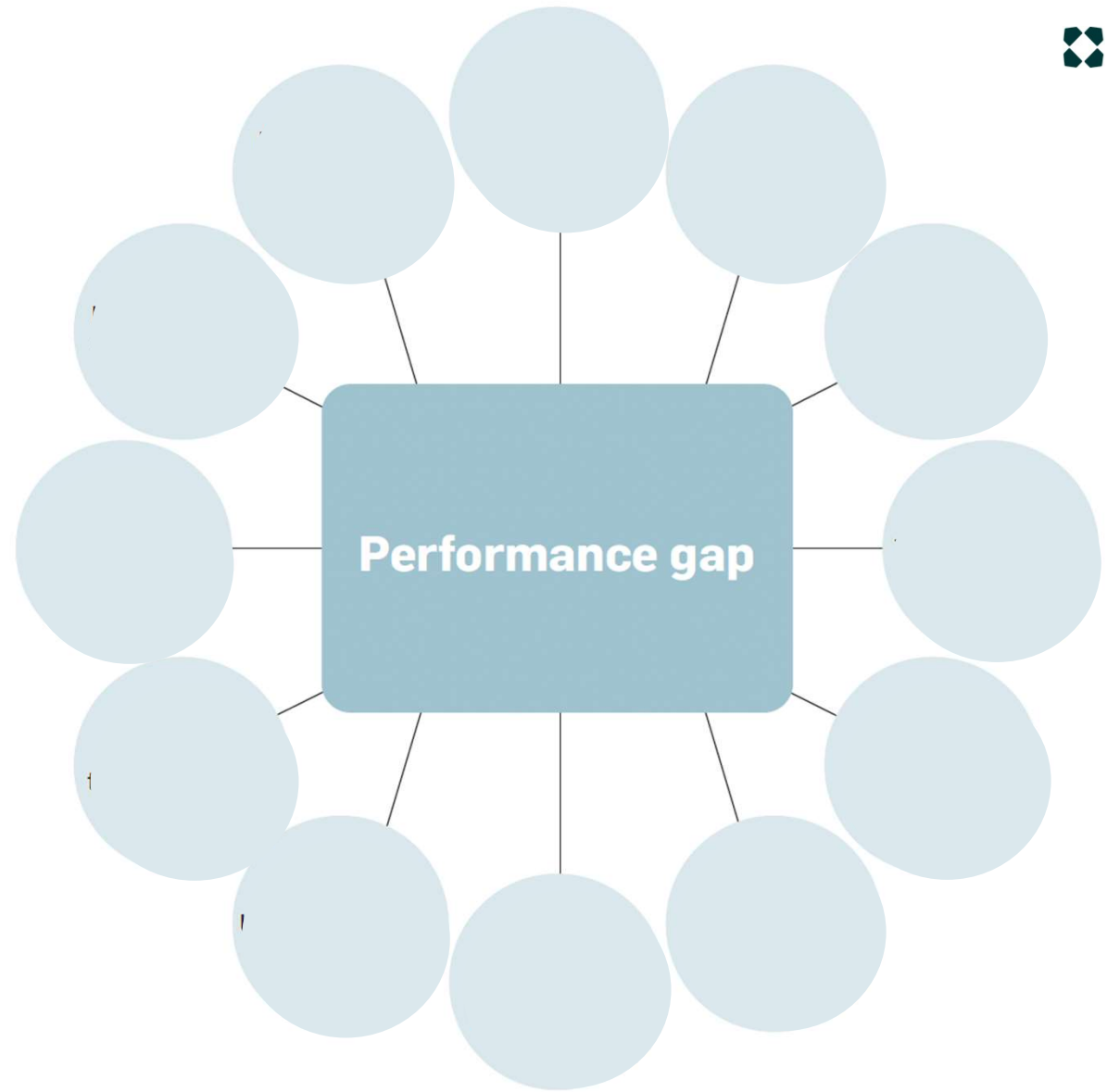
Facilities Management

“Organisatorisk funktion, som integrerer mennesker, arbejdspladsens faciliteter og processer i det byggede miljø med det formål at forbedre menneskers livskvalitet og kerneforretningens produktivitet.” / ISO standard oversat

Citat og figur: Jensen, Per Anker: Håndbog i Facilities Management, 4. udgave, 2021

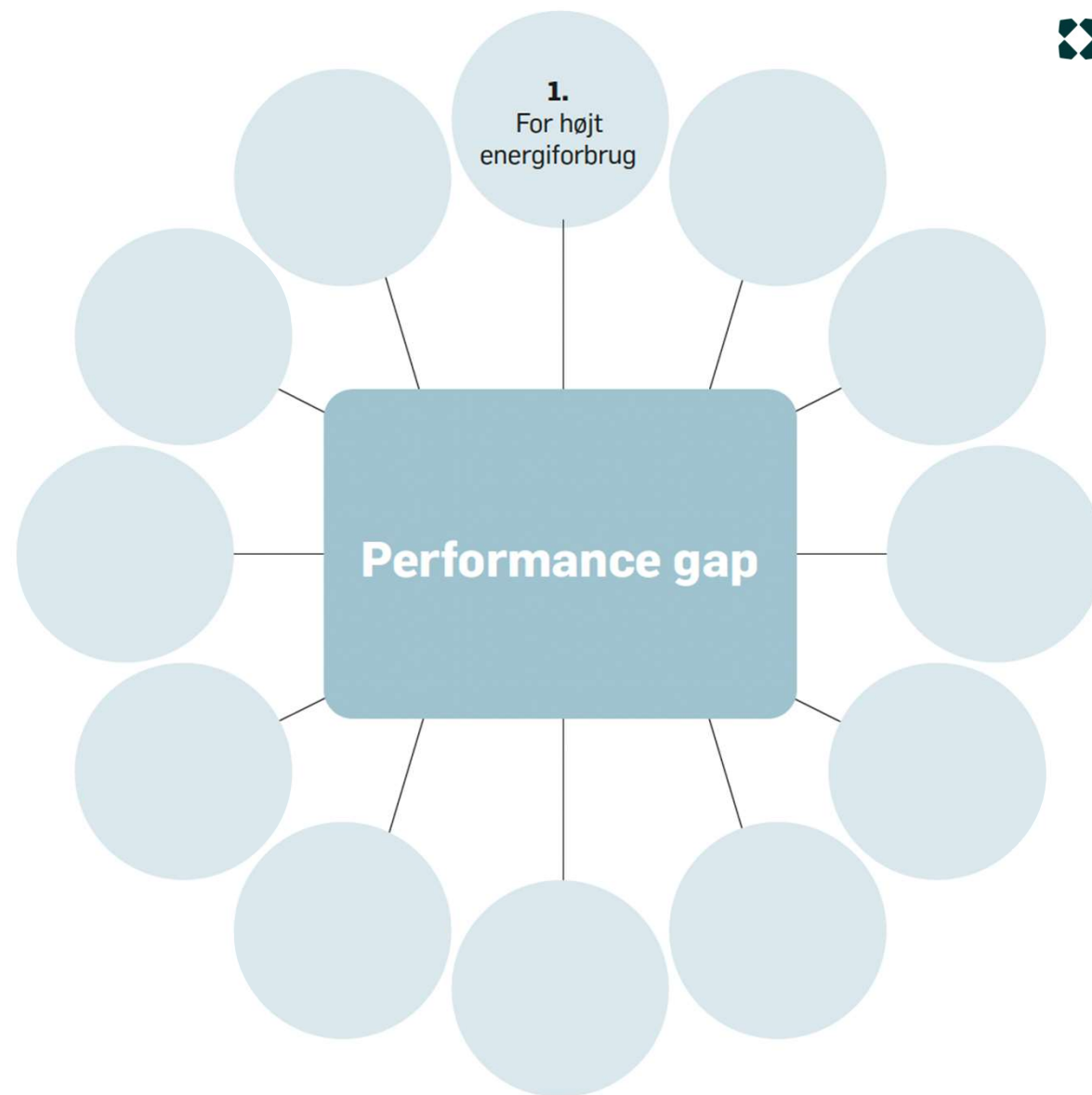
Performance gap typologi

Performance gap typologi

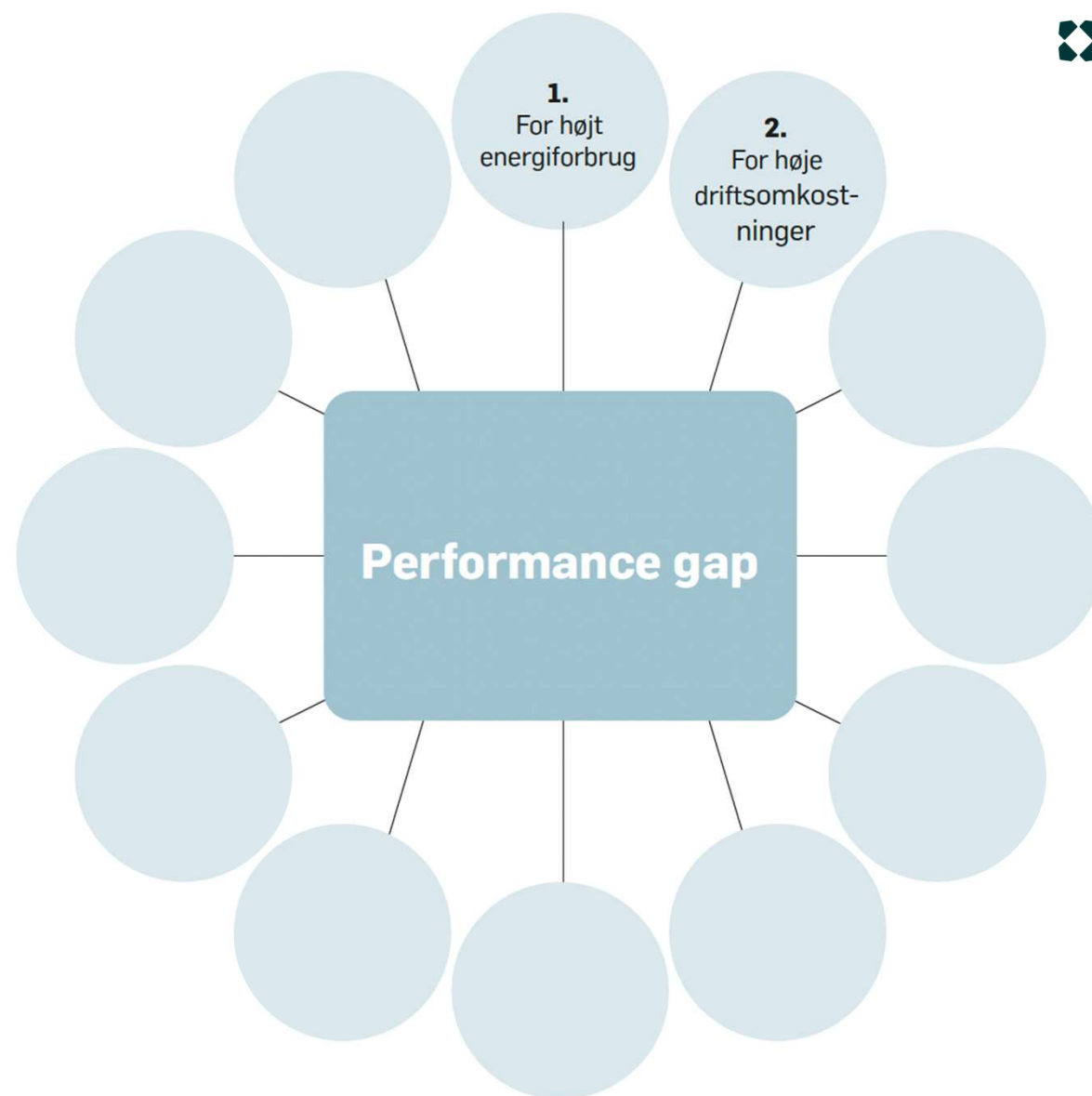
1. For højt energiforbrug

Performance gap typologi

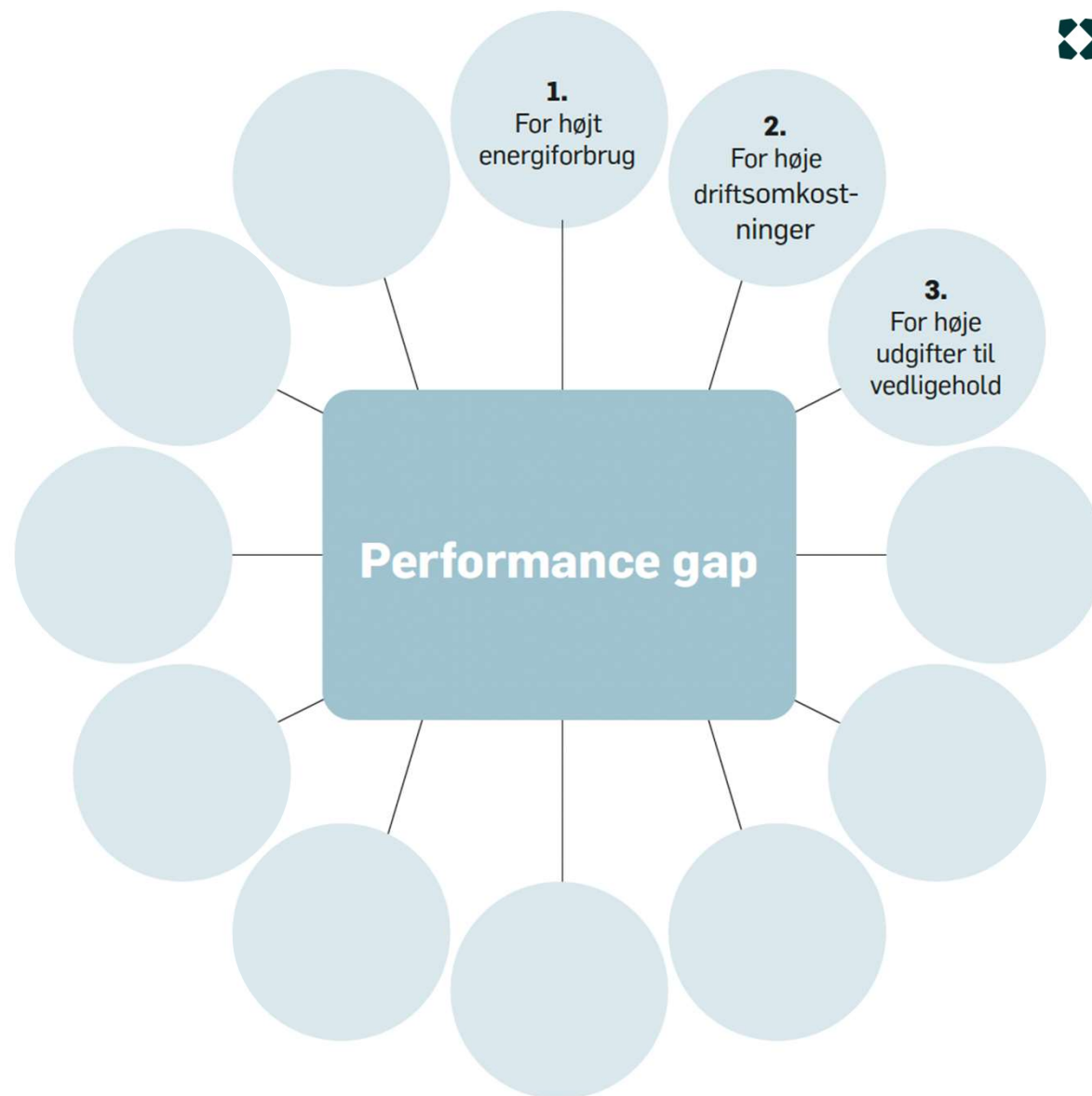
1. For højt energiforbrug
2. **For høje driftsomkostninger**

Performance gap typologi

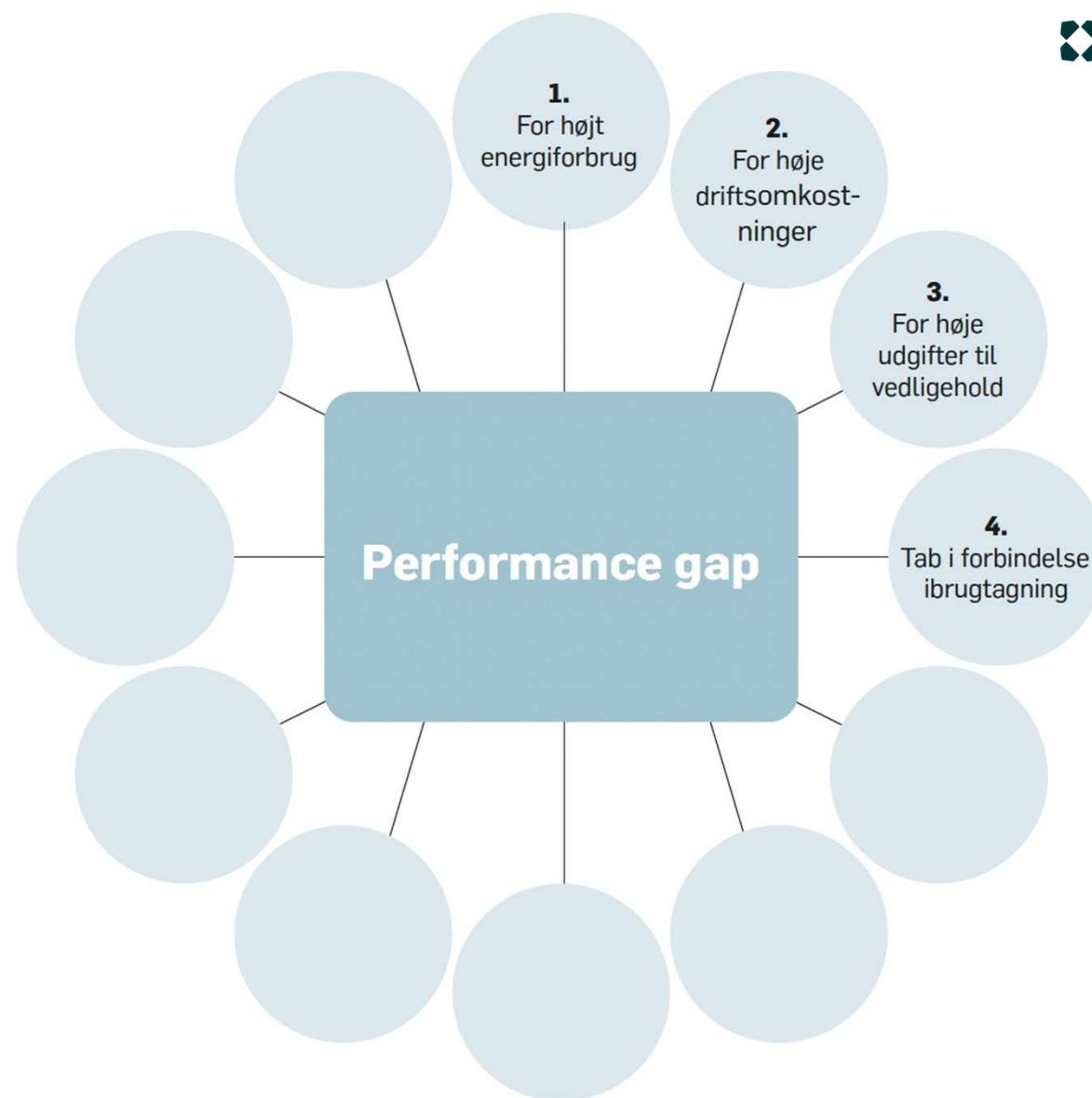
1. For højt energiforbrug
2. For høje driftsomkostninger
3. **For høje udgifter til vedligehold**

Performance gap typologi

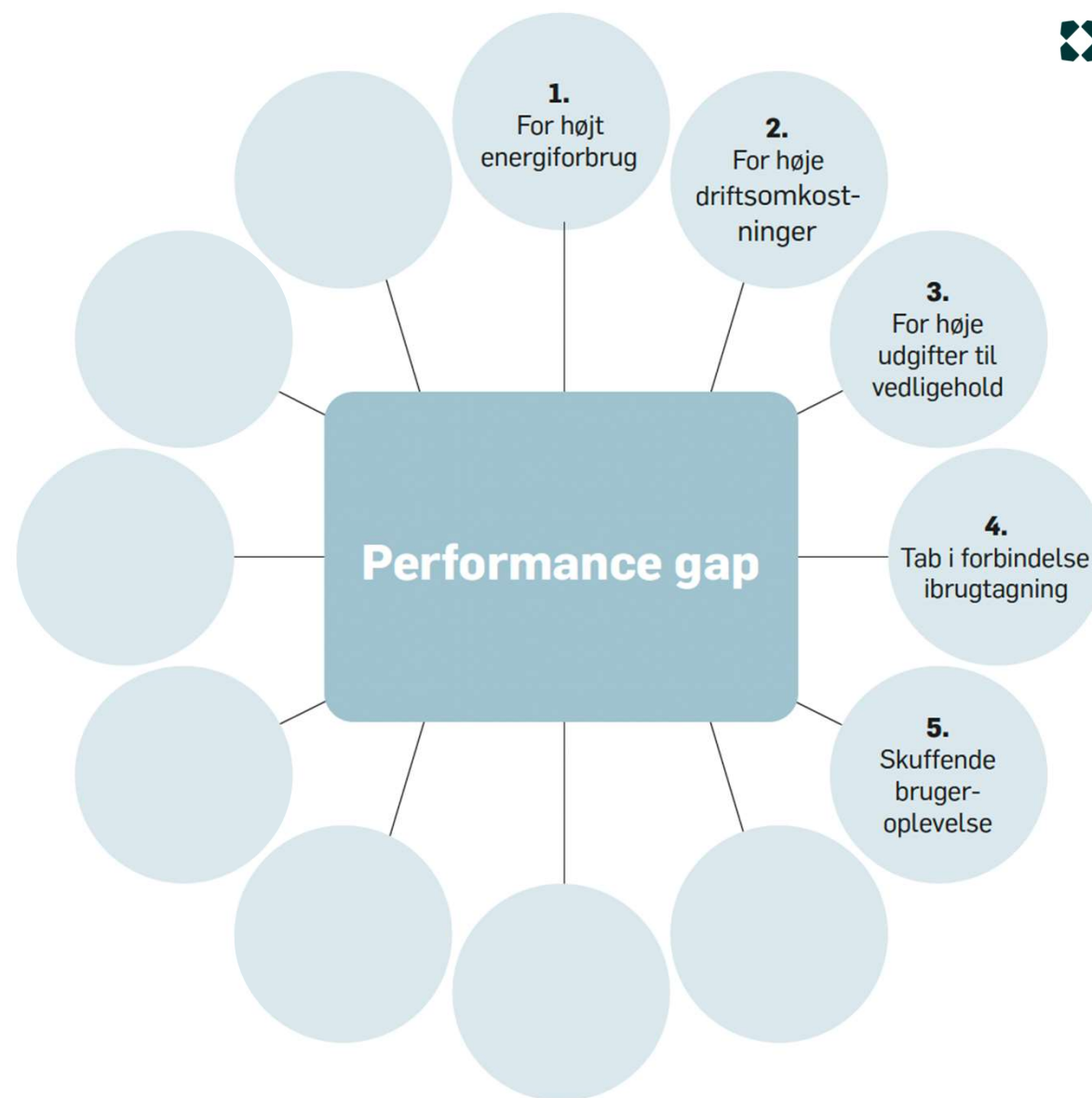
1. For højt energiforbrug
2. For høje driftsomkostninger
3. For høje udgifter til vedligehold
4. **Tab i forbindelse med ibrugtagning**

Performance gap typologi

1. For højt energiforbrug
2. For høje driftsomkostninger
3. For høje udgifter til vedligehold
4. Tab i forbindelse med ibrugtagning
5. **Skuffende brugeroplevelse**

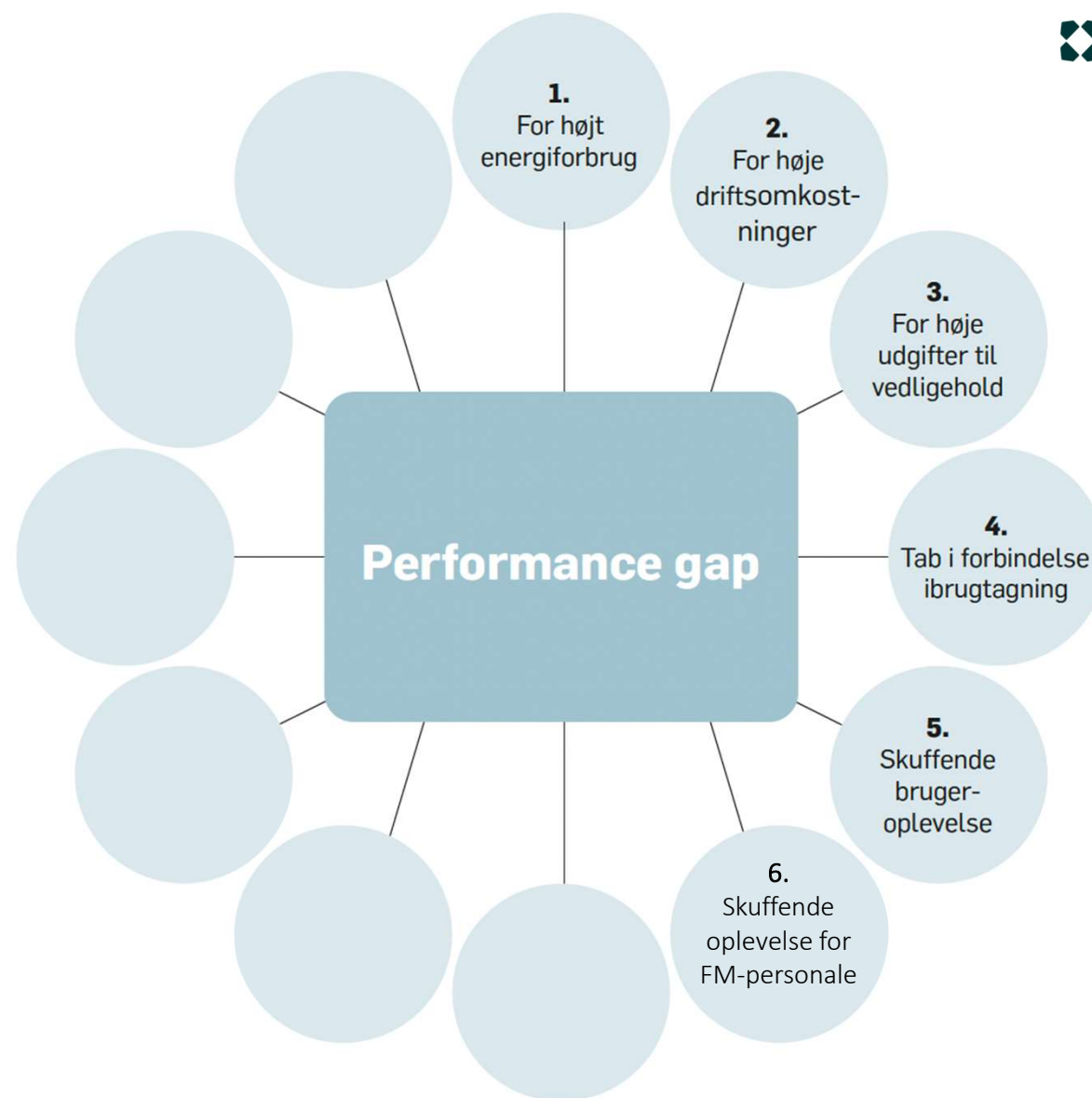

Performance gap typologi

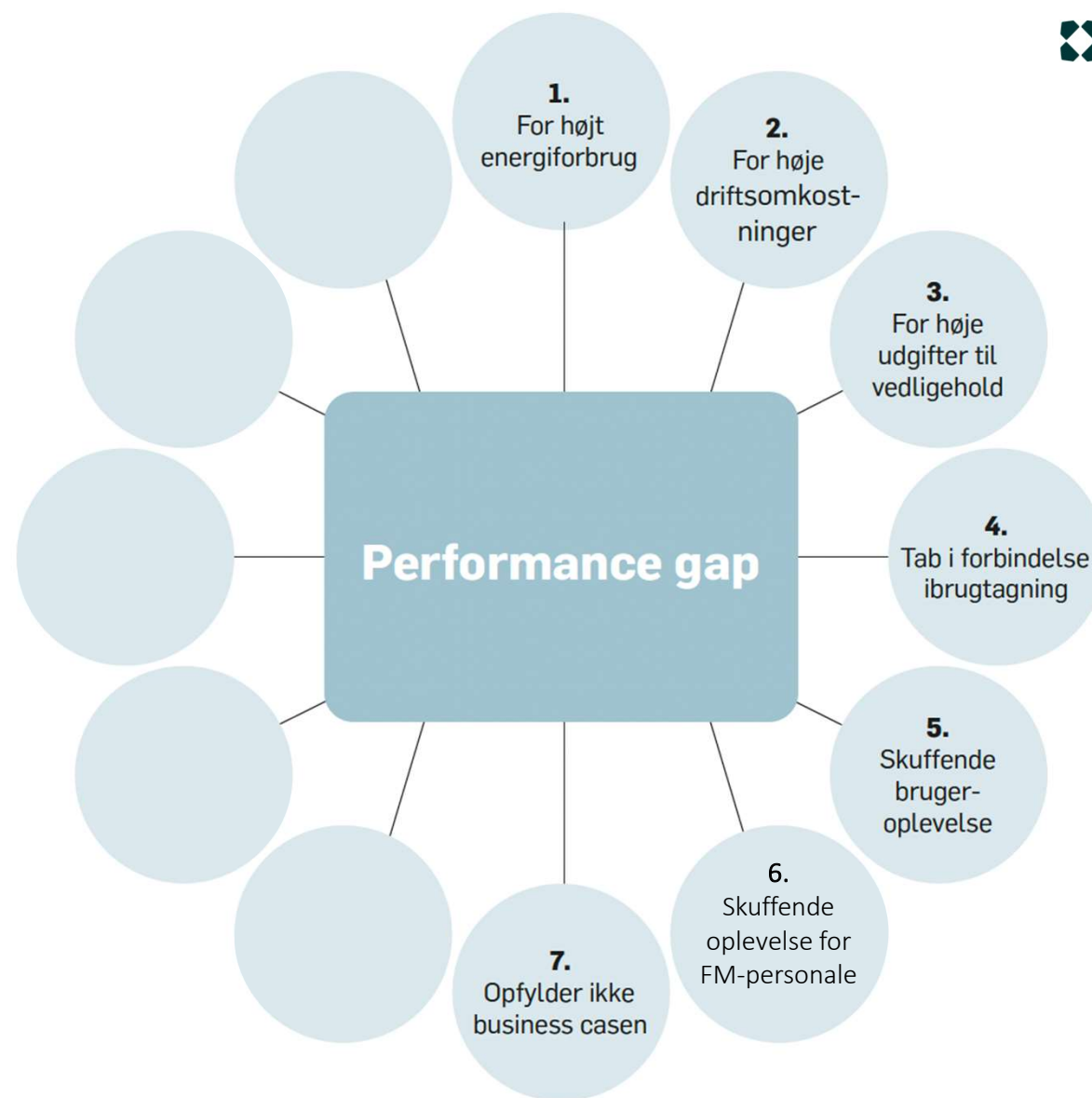
1. For højt energiforbrug
2. For høje driftsomkostninger
3. For høje udgifter til vedligehold
4. Tab i forbindelse med ibrugtagning
5. Skuffende brugeroplevelse
6. **Skuffende oplevelse for FM-personale**

Performance gap typologi

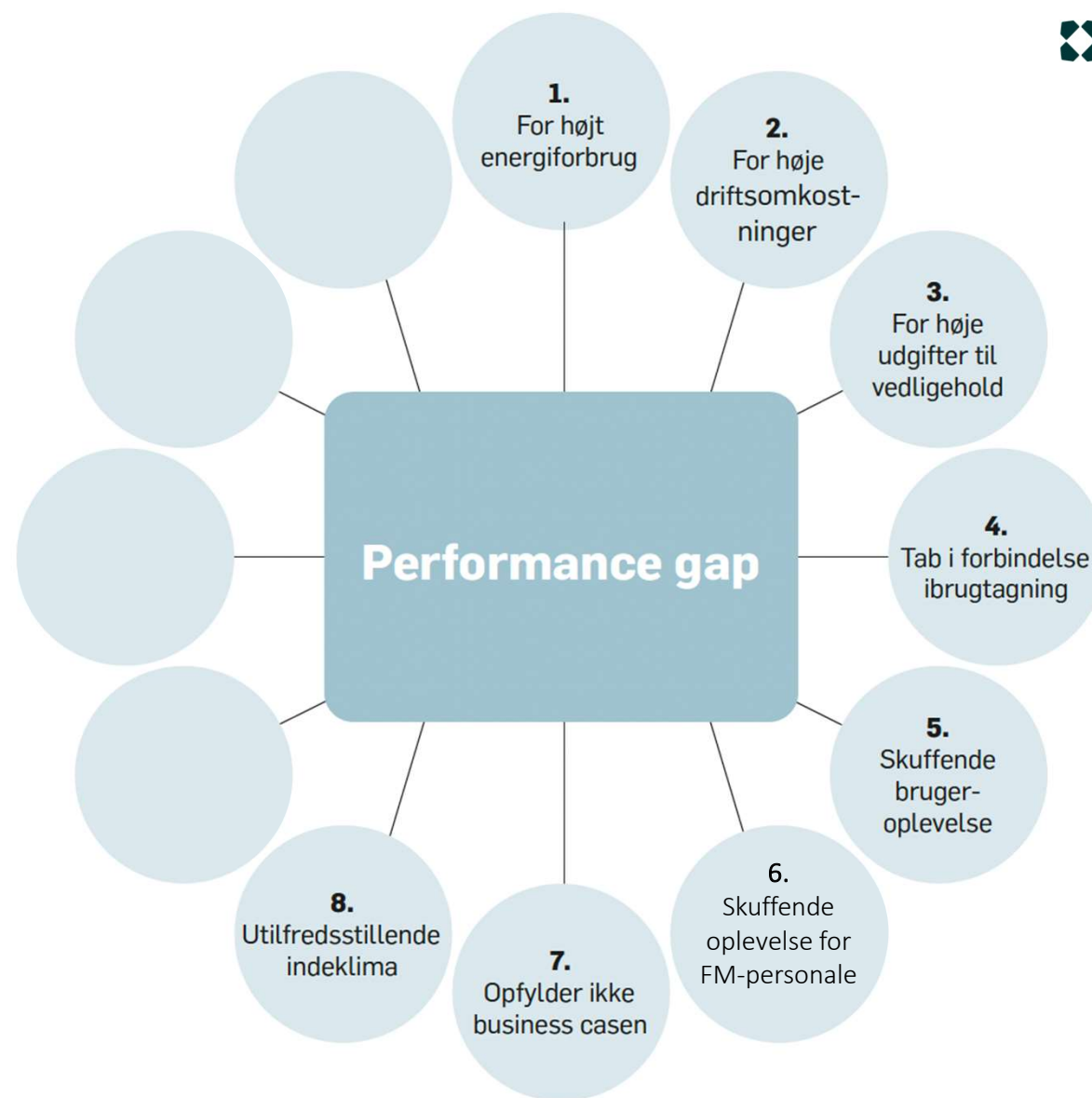
1. For højt energiforbrug
2. For høje driftsomkostninger
3. For høje udgifter til vedligehold
4. Tab i forbindelse med ibrugtagning
5. Skuffende brugeroplevelse
6. Skuffende oplevelse for FM-personale
7. **Opfylder ikke business casen**

Performance gap typologi

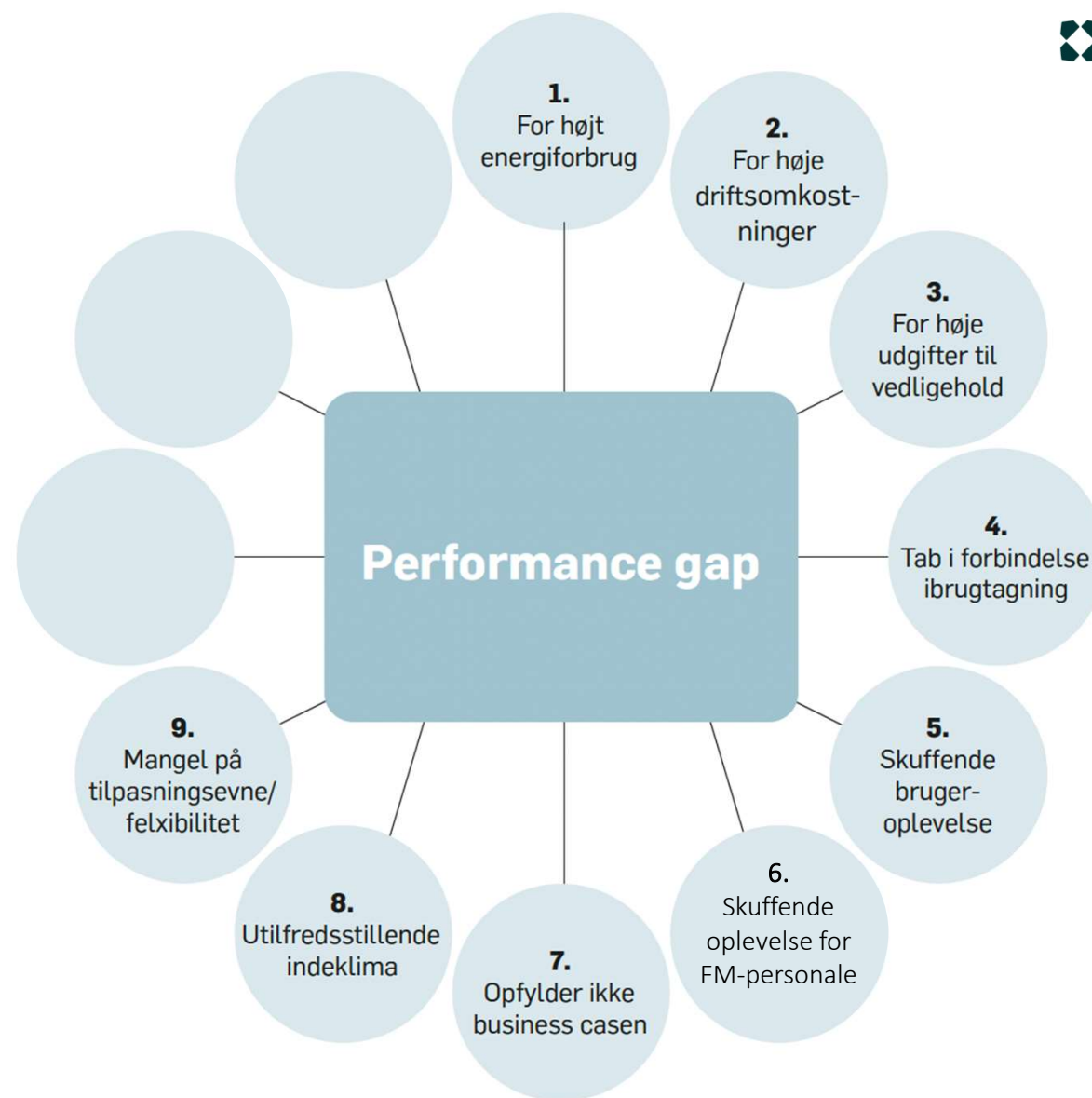
1. For højt energiforbrug
2. For høje driftsomkostninger
3. For høje udgifter til vedligehold
4. Tab i forbindelse med ibrugtagning
5. Skuffende brugeroplevelse
6. Skuffende oplevelse for FM-personale
7. Opfylder ikke business casen
8. **Utilfredsstillende indeklima**

Performance gap typologi

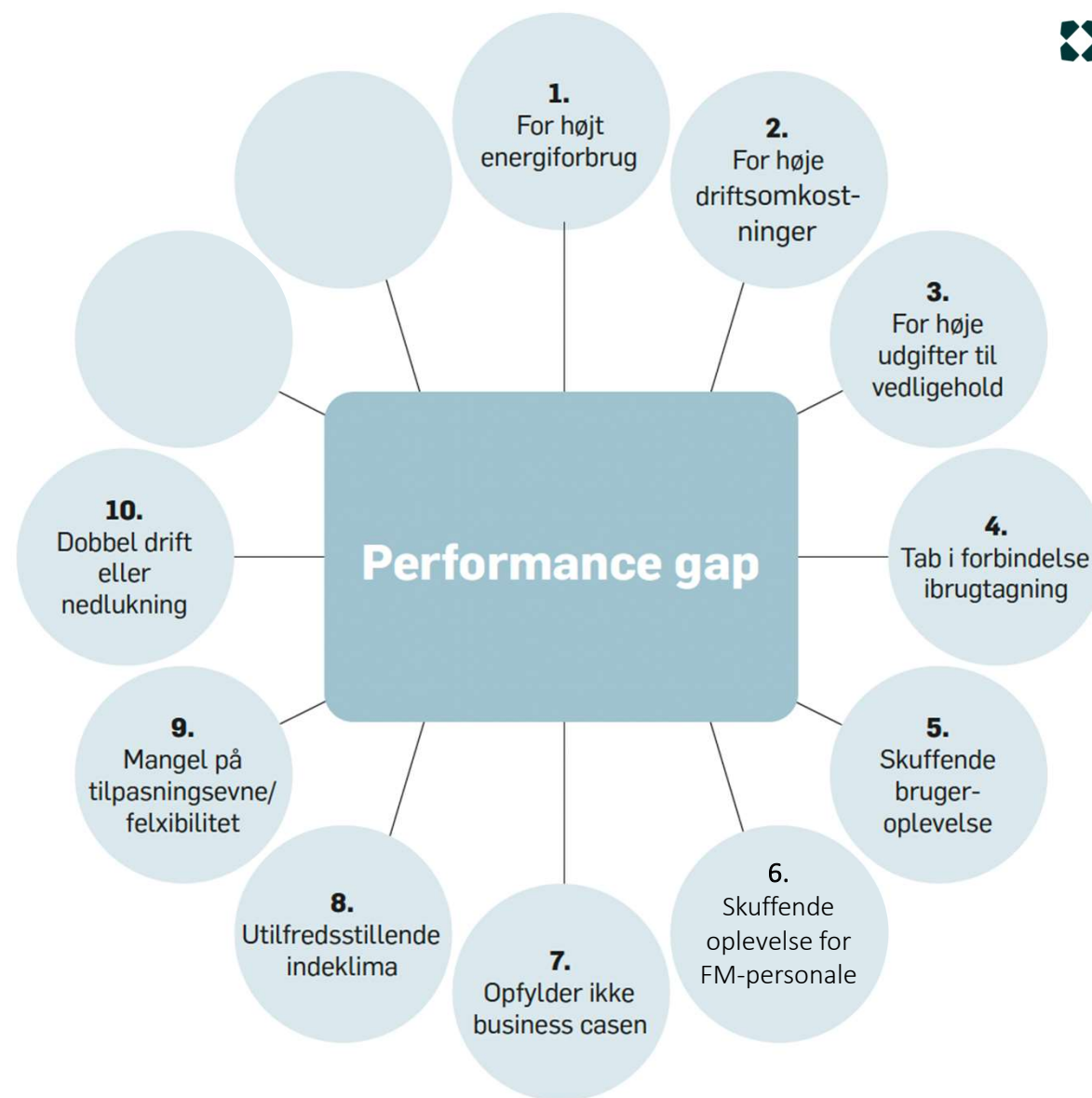
1. For højt energiforbrug
2. For høje driftsomkostninger
3. For høje udgifter til vedligehold
4. Tab i forbindelse med ibrugtagning
5. Skuffende brugeroplevelse
6. Skuffende oplevelse for FM-personale
7. Opfylder ikke business casen
8. Utilfredsstillende indeklima
9. **Mangel på tilpasningsevne/fleksibilitet**

Performance gap typologi

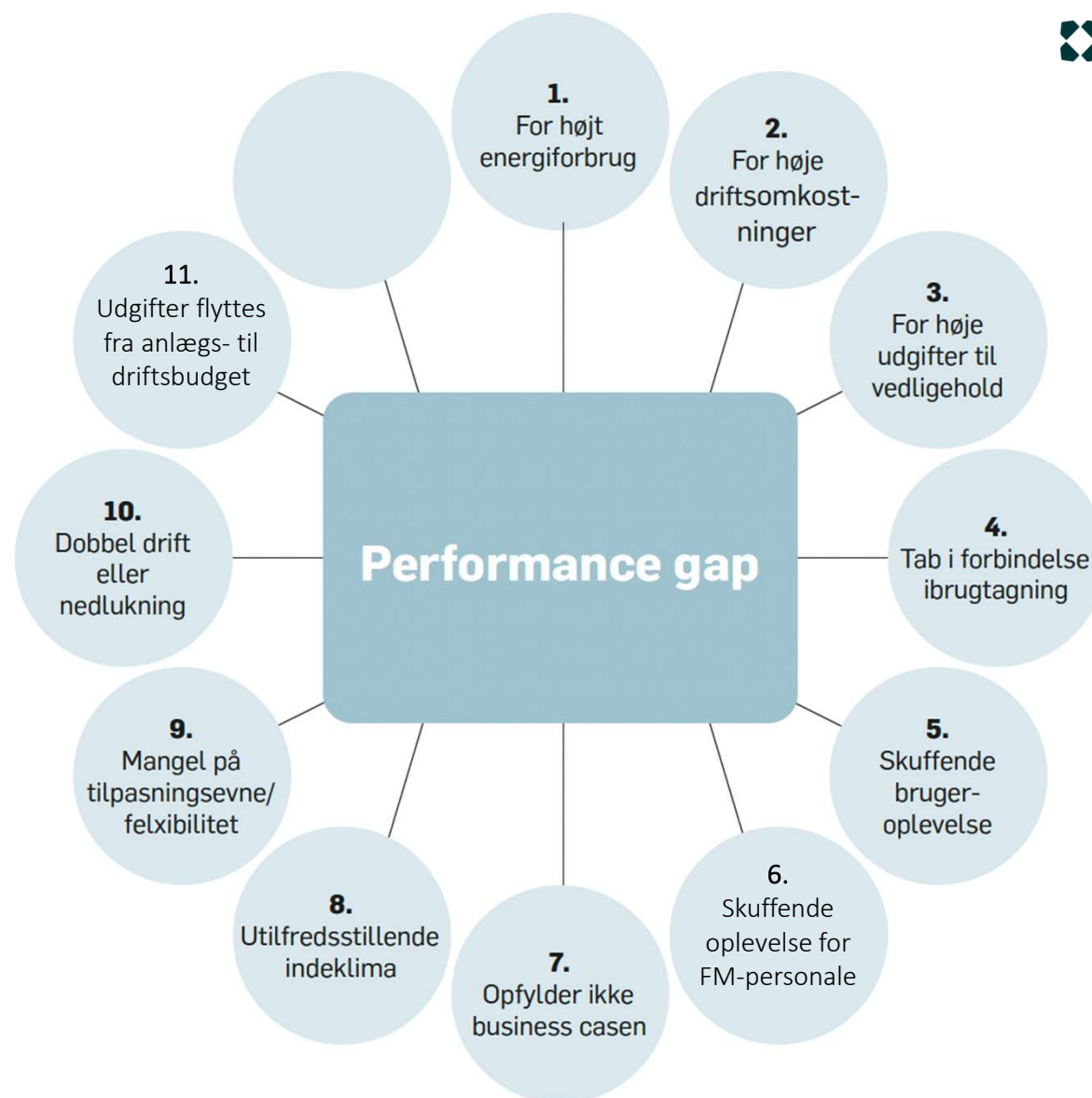
1. For højt energiforbrug
2. For høje driftsomkostninger
3. For høje udgifter til vedligehold
4. Tab i forbindelse med ibrugtagning
5. Skuffende brugeroplevelse
6. Skuffende oplevelse for FM-personale
7. Opfylder ikke business casen
8. Utilfredsstillende indeklima
9. Mangel på tilpasningsevne/fleksibilitet
- 10. Dobbelt drift eller nedlukning**

Performance gap typologi

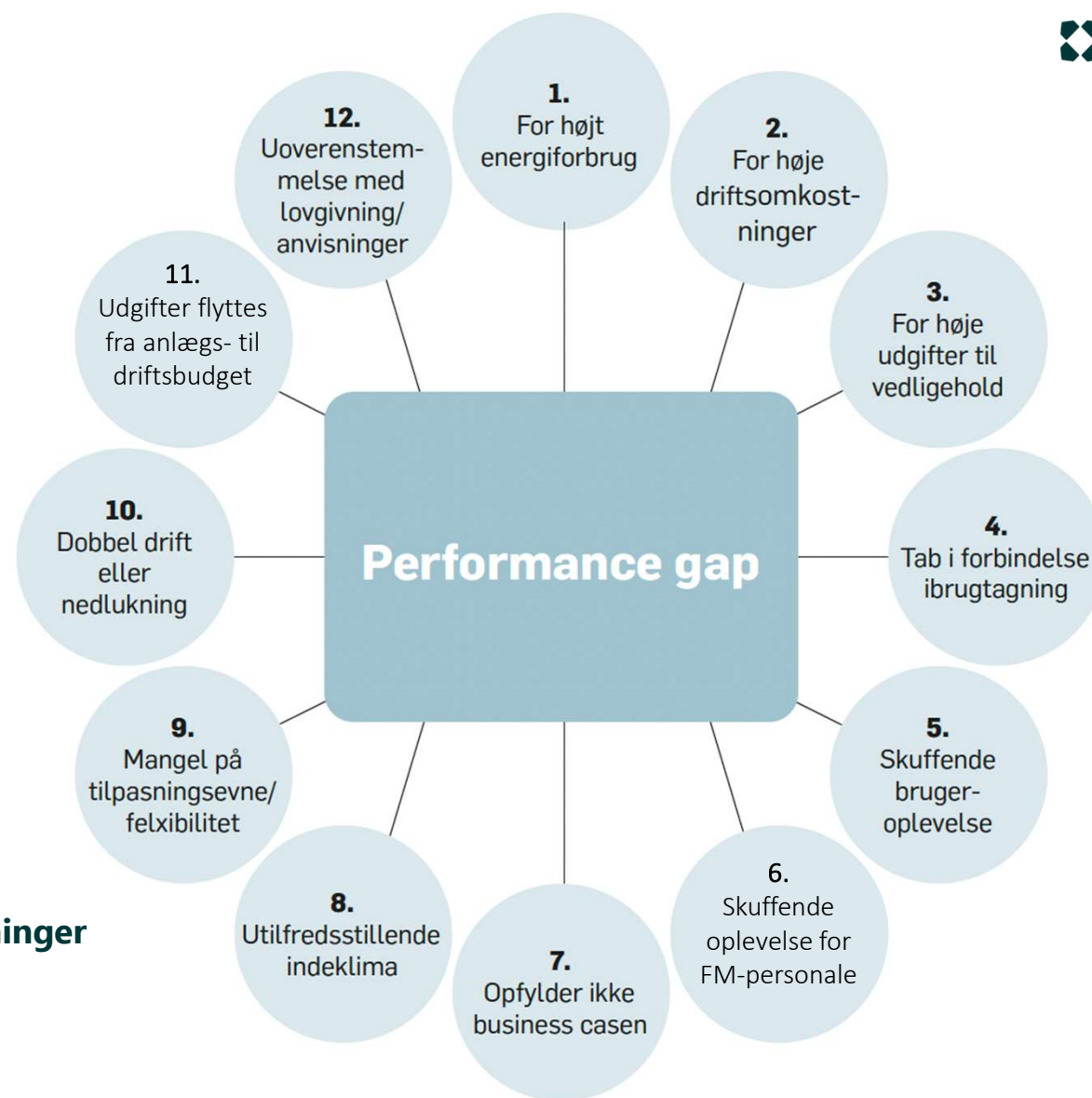
1. For højt energiforbrug
2. For høje driftsomkostninger
3. For høje udgifter til vedligehold
4. Tab i forbindelse med ibrugtagning
5. Skuffende brugeroplevelse
6. Skuffende oplevelse for FM-personale
7. Opfylder ikke business casen
8. Utilfredsstillende indeklima
9. Mangel på tilpasningsevne/fleksibilitet
10. Dobbelt drift eller nedlukning
11. **Udgifter flyttes fra anlægs- til driftsbudget**

Performance gap typologi

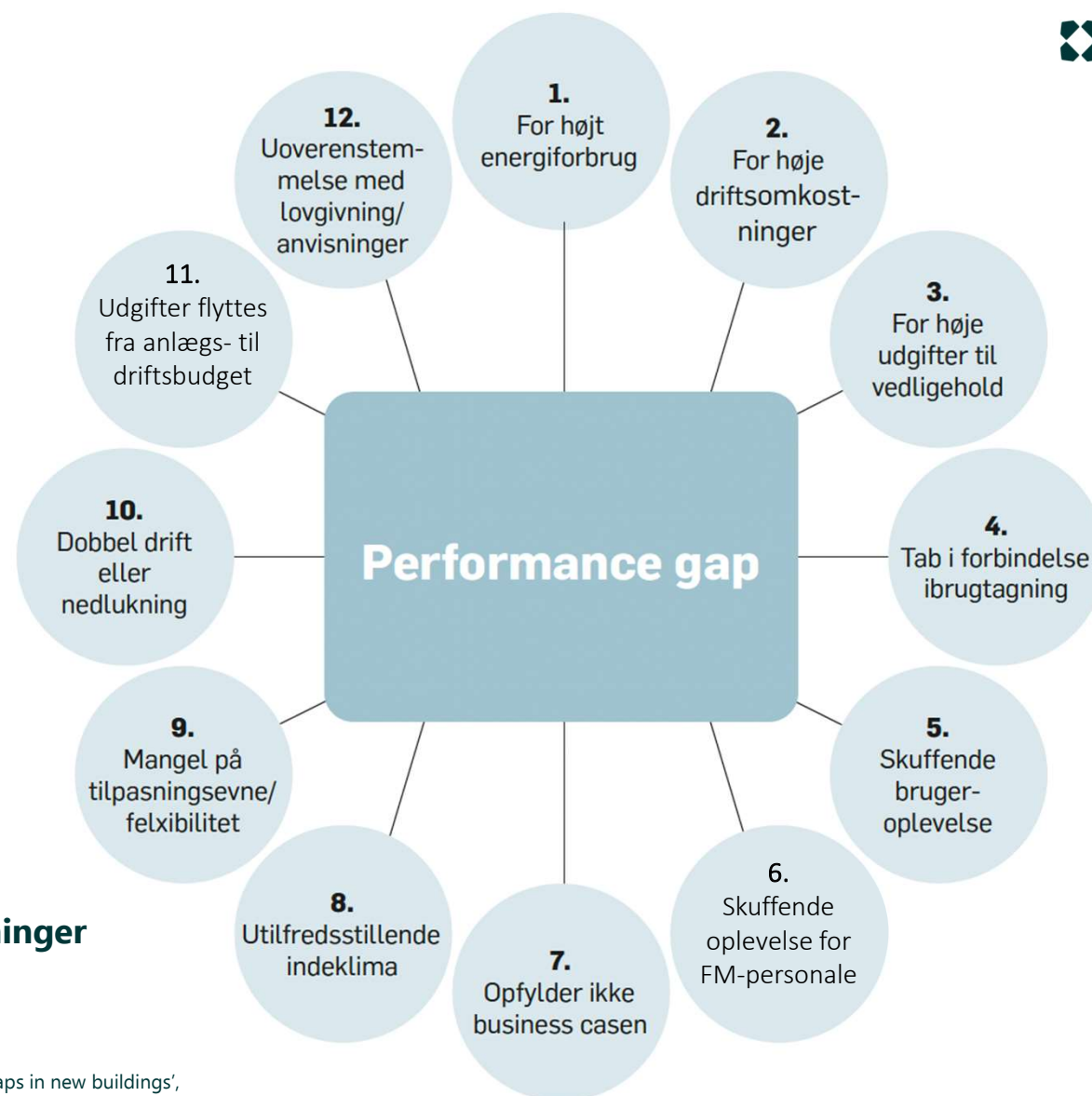
1. For højt energiforbrug
2. For høje driftsomkostninger
3. For høje udgifter til vedligehold
4. Tab i forbindelse med ibrugtagning
5. Skuffende brugeroplevelse
6. Skuffende oplevelse for FM-personale
7. Opfylder ikke business casen
8. Utilfredsstillende indeklima
9. Mangel på tilpasningsevne/fleksibilitet
10. Dobbelt drift eller nedlukning
11. Udgifter flyttes fra anlægs- til driftsbudget
12. **Uoverensstemmelse med lovgivning/anvisninger**

Performance gap typologi

1. For højt energiforbrug
2. For høje driftsomkostninger
3. For høje udgifter til vedligehold
4. Tab i forbindelse med ibrugtagning
5. Skuffende brugeroplevelse
6. Skuffende oplevelse for FM-personale
7. Opfylder ikke business casen
8. Utilfredsstillende indeklima
9. Mangel på tilpasningsevne/fleksibilitet
10. Dobbelt drift eller nedlukning
11. Udgifter flyttes fra anlægs- til driftsbudget
12. **Uoverensstemmelse med lovgivning/anvisninger**

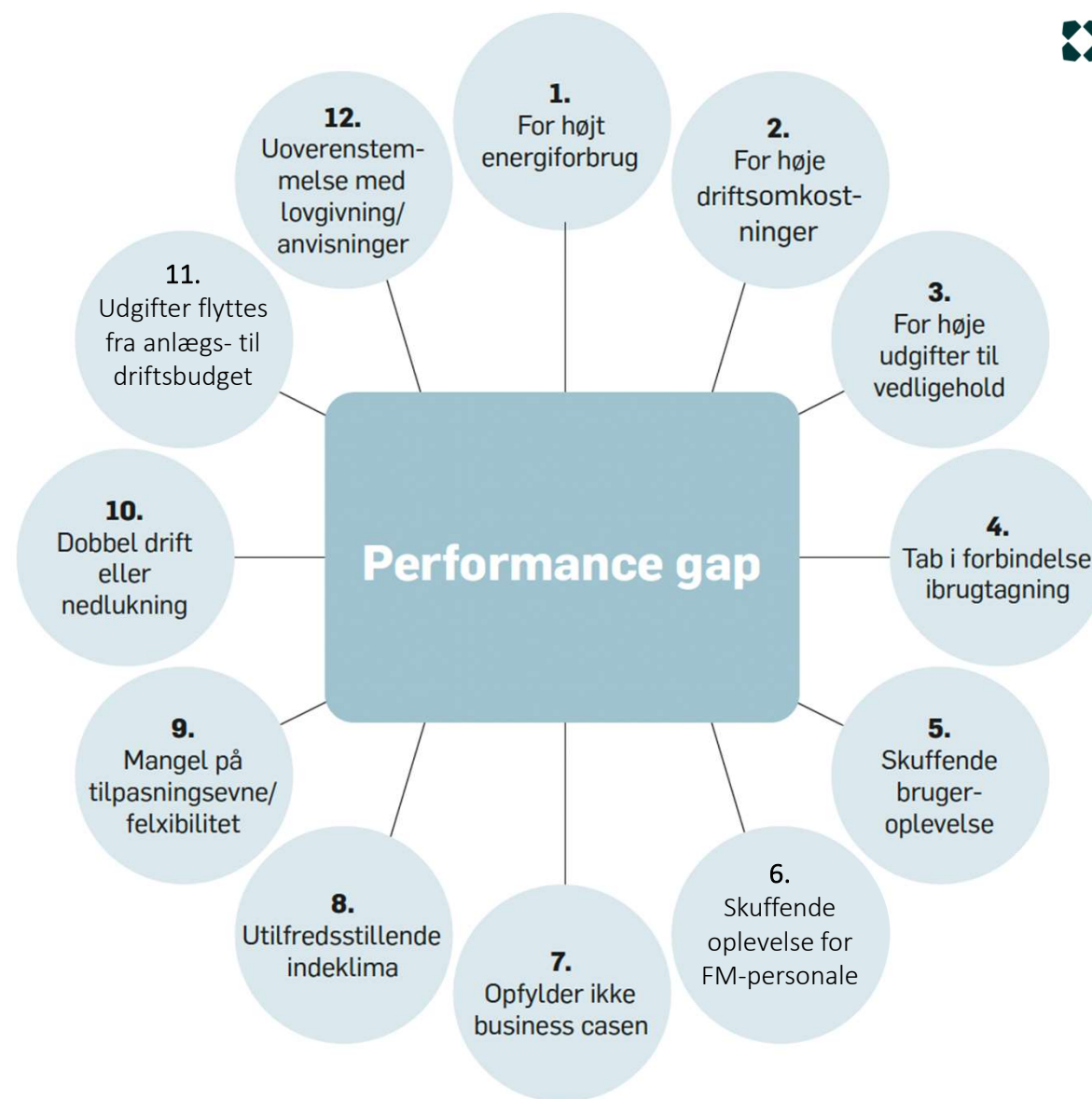

Performance gap typologi

01. Udover energi-performance, er FM bekymret om yderligere 11 gaps
02. Konteksten definerer det fatale gap
03. Der er ikke altid enighed om hvilket gap er fatalt
04. Performance gaps påvirker hinanden – positivt eller negativt
05. Det er ofte uklart, hvem der balancerer gaps

Information overload

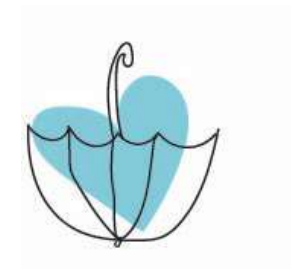
The level of accumulated information is already extremely high in construction projects, in fact, there is a risk of information overload (2010; Winch, 2010; Hall-Andersen, 2013). Information overload results in unread documentation and overburden of personnel (Kahn, 1996)

Bounded rationality

Bounded rationality: Humans have limited capacity to consider all interests and information in decision making (Simon, 1991)

Matters of concern

"Matters of concern" include desires (Ripley *et al.*, 2009) and are 'rich, complex, surprising and constructed' (Brodersen and Pedersen, 2019 s. 966)

Det perfekte byggeri?

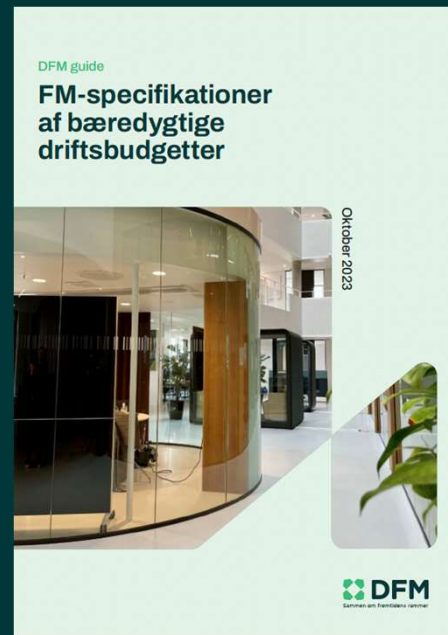
Et byggeri, der performer højt på de væsentlige parametre uden væsentlige negative konsekvenser på de mindre væsentlige parametre.

Fundament for bæredygtig og digital FM

Projektet skal, for fire udvalgte nedslagspunkter, udvikle konkrete og praktiske guides og specifikationer til FM-branchen.

- A: FM-anvendelse af bæredygtighedsdata
- B: Driftsplaner og driftsbudgetter
- C: Værdiskabende implementering af FM-systemer
- D: FM-kompetencer til modtagelse af bæredygtige byggeprojekter

FM-kompetencer til modtagelse af bæredygtige byggeprojekter (projekt D)

En guide til FM-organisationer med anvisninger af *best practice* for forberedelse til modtagelse, overdragelse og ibrugtagning af bygge- og renoveringsprojekter med bæredygtighedstiltag til FM-organisationer.

Praksispanel:

Vi har brug for organisationer, der har erfaring med at idriftsætte byggeprojekter, og som vil deltage i 4halvdags-workshops i 2023/2024

Skriv til mig på hlr@dfm-net.dk

Vi vil så gerne have dig med

LinkedIn: [Dansk Facilities Management](#)

Nyhedsmail: dfm-net.dk/tilmeld-nyhedsbrev/

Info om medlemskab og medlemsaktiviteter: dfm-net.dk

Tak for i dag!

Kenn Elnegaard Dam
Syddansk Sundhedsinnovation

Tlf: 21521837
Mail: ked@rsyd.dk

Kristine Nielsen
Syddansk Sundhedsinnovation

Tlf: 29202204
Mail: kn@rsyd.dk

Helle Lohmann Rasmussen
Dansk Facilities Management

Tlf: 40604764
Mail: hlr@dfm-net.dk